

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 15.10.2014
COM(2014) 632 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**Έκθεση σχετικά με τη διαθεσιμότητα στοιχείων-κουμπιών χωρίς υδράργυρο για
βοηθήματα ακοής, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας 2006/66/ΕΚ του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και
τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και με την
κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/66/EK για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών (η οδηγία για τις ηλεκτρικές στήλες), όπως τροποποιήθηκε το 2013¹, η απαγόρευση της διάθεσης στην αγορά ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών που περιέχουν υδράργυρο δεν ισχύει για στοιχεία-κουμπιά με περιεκτικότητα σε υδράργυρο που δεν υπερβαίνει το 2% κατά βάρος έως την 1η Οκτωβρίου 2015.

Ενώ το 2012 έκθεση που ανατέθηκε από την Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις για στοιχεία-κουμπιά που περιέχουν υδράργυρο για όλες τις εφαρμογές², ζητήθηκε από την Επιτροπή στην τροποποιημένη οδηγία να διενεργήσει νέα, ειδική μελέτη που να επιβεβαιώνει το συμπέρασμα αυτό.

Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 4 παράγραφος 4 της τροποποιημένης οδηγίας για τις ηλεκτρικές στήλες προβλέπει ότι

«Όσον αφορά τα στοιχεία-κουμπιά για βοηθήματα ακοής, η Επιτροπή επανεξετάζει τακτικά την εξαίρεση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 και υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τη διαθεσιμότητα στοιχείων-κουμπιών για βοηθήματα ακοής σύμφωνων με το στοιχείο α) της παραγράφου 1 το αργότερο έως την 1η Οκτωβρίου 2014. Εφόσον δικαιολογείται λόγω μη διαθεσιμότητας στοιχείων-κουμπιών για βοηθήματα ακοής σύμφωνων με το στοιχείο α) της παραγράφου 1, η Επιτροπή συνοδεύει την έκθεσή της από κατάλληλη πρόταση ώστε να παραταθεί η εξαίρεση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) όσον αφορά τα στοιχεία-κουμπιά για βοηθήματα ακοής».

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τα πορίσματα της Επιτροπής αναφορικά με τη διαθεσιμότητα των στοιχείων-κουμπιών για βοηθήματα ακοής που δεν περιέχουν περισσότερο από 0,0005% υδραργύρου κατά βάρος.

2. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

2.1. Εισαγωγή

Για την σύνταξη της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή συγκέντρωσε και εξέτασε τις διαθέσιμες πληροφορίες όσον αφορά τα στοιχεία-κουμπιά χωρίς υδράργυρο που χρησιμοποιούνται σε βοηθήματα ακοής, εστιάζοντας κυρίως στην τεχνική και εμπορική διαθεσιμότητα αυτών και, στη συνέχεια, στην πιθανή επίπτωση στους χρήστες, όσον αφορά τις επιδόσεις και τις οικονομικές πτυχές.

¹ EE L 266 της 26.9.2006, σ. 1-14· τελευταία τροποποίηση με την οδηγία 2013/56/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Νοεμβρίου 2013, EE L 329 της 10.12.2013, σ. 5-9.

² BIO Intelligence (2012) «Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries», («Μελέτη σχετικά με τις δυνατότητες μείωσης της ρύπανσης από τον υδράργυρο από οδοντιατρικά κράματα και ηλεκτρικές στήλες»), Έκθεση για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Περιβάλλοντος, Ιούλιος 2012, και ιδίως το τμήμα 7.1, επιλογή 2 (σελίδα 123) σε συνδυασμό με το τελευταίο τμήμα 9.2 (σελίδα 135).

Η Επιτροπή ζήτησε τις υπηρεσίες ανεξάρτητων συμβούλων, οι οποίοι εξέτασαν τη σχετική βιβλιογραφία και τη διαθέσιμη γνώση και διεξήγαγε διαβουλεύσεις με όλους τους μείζονες παραγωγούς και κατασκευαστές ηλεκτρικών στηλών και ακουστικών βαρηκοΐας καθώς και με τις ενώσεις ασθενών και βοηθημάτων ακοής.³

Η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης εξασφαλίζεται, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, από το μέγεθος του μεριδίου αγοράς των παραγωγών και των κατασκευαστών ηλεκτρικών στηλών και ακουστικών βαρηκοΐας με τους οποίους έγινε η διαβούλευση. Θα πρέπει να τονισθεί η σωστή συνεργασία τους, λαμβανομένων υπόψη ακόμη και των συνήθων περιορισμών που ισχύουν όσον αφορά τις ευαίσθητες για τις επιχειρήσεις πληροφορίες.

Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στα διδάγματα που αποκομίστηκαν μετά τη θέσπιση των απαγορεύσεων σχετικά με τα στοιχεία-κουμπιά που περιέχουν υδράργυρο στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου 30 πολιτείες έχουν εγκρίνει (ή προτείνει) νομοθεσία για το θέμα αυτό.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, η χρήση διαφορετικών αλλά συμπληρωματικών πηγών επέτρεψε μια ευρεία και εμπειριστατωμένη αξιολόγηση της κατάστασης, πέρα από τα θέματα που σχετίζονται άμεσα με την ασφάλεια του εφοδιασμού που απαιτείται από την οδηγία.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τους συμβούλους παρείχαν στέρεες βάσεις επί των οποίων η Επιτροπή ολοκλήρωσε τη δική της αξιολόγηση και συνέταξε την παρούσα έκθεση.

2.2. Κύρια συμπεράσματα

Με βάση την εν λόγω μελέτη, την οποία η Επιτροπή θεωρεί ως βάσιμη μελέτη με ορθά πορίσματα και συμπεράσματα και που βασίζεται σε αξιόπιστα δεδομένα και αποδεικτικά στοιχεία, καθώς και τη δική της εργασία αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε, η Επιτροπή καταλήγει στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- (1) Υπάρχουν βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις για στοιχεία-κουμπιά χωρίς τη χρήση υδραργύρου που χρησιμοποιούνται σε βοηθήματα ακοής. Τα είδη που χρησιμοποιούνται πιο συχνά κάνουν χρήση της τεχνολογίας ψευδαργύρου-αέρα, η οποία αναπτύχθηκε από διάφορες επιχειρήσεις. Υπάρχουν επίσης και άλλες τεχνολογίες (π.χ. νικελίου-υδριδίου μετάλλου), αλλά η χρήση τους είναι λιγότερο διαδεδομένη και περιορίζεται σε συσκευές που δεν χρειάζονται παροχή υψηλής ισχύος ή που επιτρέπουν λιγότερο αυστηρά πρότυπα χρήσης.
- (2) Όπως επιβεβαιώθηκε κατά τη διαβούλευση και λαμβάνοντας υπόψη τα σημερινά επίπεδα παραγωγής, η ασφάλεια του εφοδιασμού των στοιχείων-κουμπιών για βοηθήματα ακοής δεν θα τεθεί σε κίνδυνο μετά τη λήξη της εξαίρεσης για στοιχεία-κουμπιά που περιέχουν υδράργυρο, την 1η Οκτωβρίου 2015. Οι τύποι προϊόντων για τους οποίους δεν είναι πιθανό να υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις χωρίς τη χρήση υδραργύρου (δηλαδή στοιχεία με

³ Eunomia & Öko -Institut e.V. (2014) «Availability of Mercury-free Button Cells for Hearing Aids» («Διαθεσιμότητα στοιχείων-κουμπιών χωρίς υδράργυρο για βοηθήματα ακοής»), Έκθεση που εκπονήθηκε για λογαριασμό της ΓΔ Περιβάλλοντος, Αύγουστος 2014.

μικρότερο μέγεθος 5) σταδιακά καταργούνται από τον βιομηχανικό κλάδο, ανεξάρτητα από τη μετάβαση προς προϊόντα απαλλαγμένα υδράργυρου.

- (3) Η πείρα που αποκτήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες μετά την εισαγωγή ανάλογων απαγορεύσεων στοιχείων-κουμπιών που περιέχουν υδράργυρο, δείχνει ότι ζητήματα που αρχικά παρουσιάστηκαν σε σχέση με τις επιδόσεις και τη χρηστικότητα των εναλλακτικών δυνατοτήτων χωρίς υδράργυρο για βοηθήματα ακοής έχουν υπερνικηθεί, ως συνέπεια νέων τεχνολογικών εξελίξεων και της επέκτασης των αγορών. Τα ζητήματα επιδόσεων που αντιμετωπίζουν ορισμένα στοιχεία-κουμπιά χωρίς υδράργυρο πρώτης γενιάς για βοηθήματα ακοής που διατέθηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες το 2010, έχουν πλέον επιλυθεί. Ενώ, ανάλογα με τις εμπορικές μάρκες και τους τύπους, παρατηρήθηκε μείωση της διάρκειας ζωής των ηλεκτρικών στηλών κατά περίπου 2-10%, οι τρέχουσες τεχνικές εξελίξεις αναμένεται να βελτιώσουν περαιτέρω τις επιδόσεις.
- (4) Διαφορές κόστους μεταξύ στοιχείων-κουμπιών χωρίς υδράργυρο και στοιχείων-κουμπιών που περιέχουν υδράργυρο που χρησιμοποιούνται σε βοηθήματα ακοής ενδέχεται να εμφανιστούν στην αγορά της ΕΕ, όπως συμβαίνει στις ΗΠΑ. Μια προηγούμενη μελέτη που εκπονήθηκε για την Επιτροπή εκτίμησε ότι το κόστος των στοιχείων-κουμπιών χωρίς υδράργυρο είναι περίπου 10% υψηλότερο.⁴ Ενώ επί του παρόντος οι διαφορές στις τιμές λιανικής πώλησης φαίνεται να είναι υψηλότερες⁵, η απαγόρευση στοιχείων-κουμπιών που περιέχουν υδράργυρο για βοηθήματα ακοής στην ΕΕ αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση των διαφορών στις τιμές. Αυτό οφείλεται σε μεγαλύτερες αγορές και οικονομίες κλίμακας καθώς και στην εξάλειψη των ανεπαρκειών στα συστήματα παραγωγής για εκείνους τους κατασκευαστές που αναδιοργανώνουν την παραγωγική τους ικανότητα σε μία μόνο γραμμή παραγωγής.
- (5) Η λήξη ισχύος της εξαίρεσης των στοιχείων-κουμπιών που περιέχουν υδράργυρο αναμένεται να προωθήσει την καινοτομία. Με αυτόν τον τρόπο θα συντομευθεί ο χρόνος που απαιτείται για τη βελτίωση της απόδοσης των προϊόντων χωρίς υδράργυρο και θα καταστεί δυνατή η παραγωγή νέων προϊόντων για την κάλυψη των αναγκών για πιο προηγμένες συσκευές οι οποίες απαιτούν παροχή υψηλότερης ισχύος.
- (6) Όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού των στοιχείων-κουμπιών χωρίς υδράργυρο για βοηθήματα ακοής δεν διατυπώθηκαν ιδιαίτερες ανησυχίες από τις ενώσεις ασθενών και βοηθημάτων ακοής που ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της μελέτης που εκτελέστηκε κατά παραγγελία της Επιτροπής.

⁴ BIO Intelligence (2012) «Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries,» («Μελέτη σχετικά με τις δυνατότητες μείωσης της ρύπανσης από τον υδράργυρο από οδοντιατρικά κράματα και ηλεκτρικές στήλες»), Έκθεση για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Περιβάλλοντος, Ιούλιος 2012, σελίδα 117.

⁵ Για παράδειγμα, οι τιμές πώλησης μέσω διαδικτύου των ΗΠΑ, για μια συσκευασία 6 στοιχείων-κουμπιών μεγέθους 10, κυμαίνονται από 3,25 έως 3,95\$ για τα συμβατικά στοιχεία κουμπιά για βοηθήματα βαρηκοΐας και από 3,95 έως 4,95\$ για τα συμβατικά στοιχεία-κουμπιά χωρίς υδράργυρο, ανάλογα με τα εμπορικά σήματα και τους πωλητές.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η λήξη της εξαίρεσης των στοιχείων-κουμπιών που περιέχουν υδράργυρο από την 1η Οκτωβρίου 2015 δεν αναμένεται να οδηγήσει σε προβλήματα όσον αφορά τη διαθεσιμότητα των στοιχείων-κουμπιών που χρησιμοποιούνται σε βοηθήματα ακοής. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει ανάγκη να επεκταθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 4 της οδηγίας 2006/66/ΕΚ.